

Alzheimerova nemoc

Základní charakteristika

- Narušuje myšlení, paměť, jazykové schopnosti
- Začátek pozvolný, plíživý
- Nejběžnější příčinou demence (62 %)
- Výskyt zpravidla nad 65 let, u lidí nad 80 let 1/3
- Průběh u každého jiný (záleží i na životě před onemocněním, osobnosti, fyzické kondici, životním stylu)

Alois Alzheimer (DE),
popsal 1907;
Emil Kraepelin
nazval;
Oskar Fischer (CZ),
také popsal 1907

Základní charakteristika

- Pomalá redukce intelektových schopností a dovedností, poruchy paměti od počátku, přítomnost anosognozie (= neuvědomování si vlastní nemoci) a narušení exekutivních funkcí (plánovat, rozhodovat, řešit...)
- 3A – afázie, agnózie, apraxie

Stadia

Počáteční stadium (lehká demence)

- často přehlíženo, příznaky považovány za příznaky stárnutí

Střední stadium

- problémy jsou výraznější, prohlubují se, znesnadňují život

Pozdní stadium (těžké stadium demence)

- nesoběstačnost, ztráta paměti pokročilá, zhoršení tělesného stavu

Počátky

„V Rusku mají přísloví, že se nám v životě nevrací nic kromě našich chyb. A ve stáří jich přibývá. Protože měl táta vždycky sklon k podivínství, vysvětlovali jsme si jeho výpadky, k nimž začalo docházet nedlouho po jeho odchodu do penze, tím, že pozvolna ztrácí zájem o svoje okolí. Jeho chování se zdálo pro něho typické. Tak jsme mu několik let lezli na nervy ustavičným peskováním, aby se vzpamatoval.“

Z knihy: GEIGER, A. (2013). *Starý král ve vyhnanství*.

Toulání (střední stadium)

„Šla jsem jenom nahoru ustlat a když jsem opět přišla dolů, mého muže nebylo nikde vidět. Zapomněla jsem zamknout zadní dveře a on jimi evidentně odešel z domu. Když jsem vyšla ven a volala ho, nikdo se neozýval. Okamžitě jsem sedla na kolo a jela ho hledat. Marně. Pociťovala jsem pořád větší strach a úzkost. O šest hodin později mi telefonovala neznámá žena a řekla mi, že můj manžel sedí v její hospodě. Ukázalo se, že překonal vzdálenost asi patnáct kilometrů. Po úzké stezce, která se vine podél železnice, šel do místa, kde se narodil a kde vyrůstal. Tam našel dům, v němž žil jako dítě (farmu, kterou její současní majitelé asi před třiceti lety přeměnili v hospodu), a vešel dovnitř. Poznal ho jeden bývalý soused a známý.“ (Manželka)

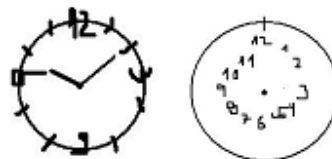
Z knihy: BUIJSSEN, H. (2006). *Demence: průvodce pro rodinné příslušníky a pečovatele*.

Diagnostika – testy

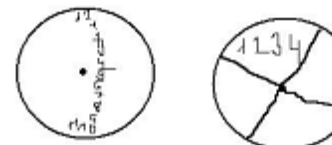
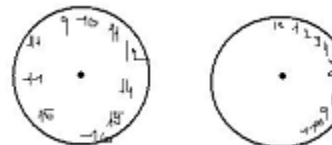
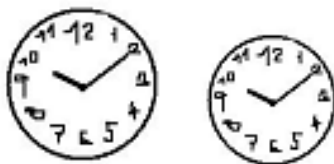
- screeningový test Mini Mental State Examination (MMSE)
 - orientaci v čase a prostoru, v aktuálním dění
 - zapamatování
 - pozornost a počítání
 - paměť – výbavnost
 - schopnost pojmenování
 - opakování (řčeného)
 - provedení třístupňového úkolu
 - čtení a splnění pokynu
 - psaní
 - obkreslování

Diagnostika – testy

- Orientační test demence

- Test hodin

Léčba, péče, podpora

Léčba – symptomatologická (oddálení, zmírnění)

- farmakologická a nefarmakologická

Péče

- role státu vs. role rodiny
- fyzická i duševní zátěž
- zármutek, vina, hněv, rozpaky, osamělost (ČALS, 2009)

Podpora

- aktivizace
 - vč. sebeobsluhy a běžných denních činností
- trénink paměti vs. trénink kognitivních funkcí
- pohybové aktivity
- metoda validace
- reminiscence
- koncept Bazální stimulace

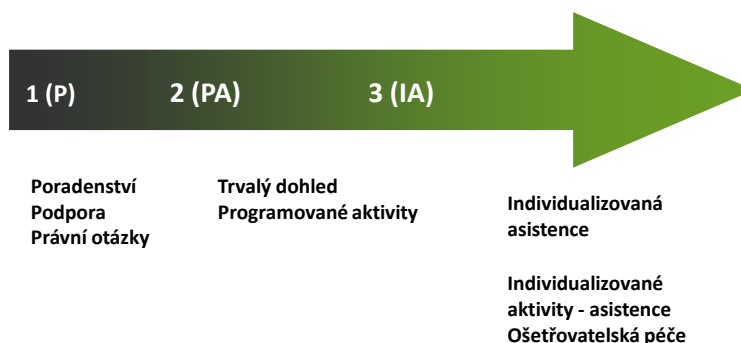
Reminiscence

Reminiscence

Jednotlivá stadia demence – potřeby – schéma Strategie P-PA-IA

podle ČALS;

<http://www.alzheimer.cz/res/data/000136.pdf>

Na závěr

- Rady pro pečující
- Doporučení, kde hledat

„Jelikož už táta nemůže přejít most do mého světa, musím já k němu. Tam na druhé straně, v oblasti vymezené jeho duševním stavem, mimo naši společnost vystlanou věcností a cílevědomostí, je pořád ještě úctyhodným člověkem, a i když podle všeobecných měřítek není pokaždé úplně rozumný, přesto je svým způsobem úžasný.“

Z knihy: GEIGER, A. (2013). *Starý král ve vyhnanství*.

Zdroje

HÖSCHL, C. et al. *Alzheimerova choroba*. Praha. Galén, 1999. ISBN 80-7262-025-8.

PIDRMAN, V. *Demence*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1490-5.

Česká alzheimerovská společnost - www.alzheimer.cz

Alzheimer centrum – www.alzheimercentrum.cz

Vítají vás vzpomínkovi – www.vzpominkovi.cz

I. Holmerová, M. Mátlová, E. Jarolímová, L. Hájková, J. Suchá

Další zdroje

Alzheimerova nemoc – MUDr. Iva Holmerová

<http://www.ceskatelevize.cz:8080/ivysilani/1095889602-barvy-zivota/209562221200031/obsah/93328-alzheimerova-choroba>

Dědičný Alzheimer

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10315080042-tep-24/411231100222017/obsah/175209-dedicny-alzheimer>

BUIJSSEN, H. *Demence: průvodce pro rodinné příslušníky a pečovatele*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-081-X.

GEIGER, A. *Starý král ve vyhnanství*. Praha: Mladá fronta, 2013. ISBN 978-80-2042-510-2.